

โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่
โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่
โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
(โครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๗)

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ได้ดำเนินโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ และต่อเนื่องมาจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ เพื่อให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนนโยบายขยายผลการพัฒนาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ให้กว้างขวางไปสู่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกร ให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิดและพฤติกรรมในการประกอบอาชีพเกษตรกรและดำเนินชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพภูมินิเวศและภูมิสังคม โดยในระยะแรกมุ่งหวังให้เกษตรกรสามารถลดรายจ่าย ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเป็นขั้นเป็นตอนไปจนสามารถดำเนินกิจกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในขั้นก้าวหน้าได้ โดยรูปแบบในการดำเนินงานโครงการดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับความร่วมมือจากผู้มีภูมิปัญญา ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรและดำเนินชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถนำพาตนเองและครอบครัวหลุดพ้นจากความยากจนโดยเป็นที่ประจักษ์และยอมรับจากชุมชนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหลักของโครงการฯ

การดำเนินงานที่ผ่านมาได้รับการตอบรับจากเกษตรกรผู้มีความต้องการปรับเปลี่ยนแนวคิด วิธีการประกอบอาชีพเกษตรกรและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยดีมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากผลการดำเนินงานโครงการฯ ซึ่งมีผลการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดเป้าหมายในการฝึกอบรมเกษตรกรไว้ ๒๐,๐๐๐ ราย สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้จำนวน ๒๒,๙๔๓ ราย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมไว้ ๓๕,๐๐๐ ราย สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ ๓๗,๕๖๒ ราย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมไว้ ๖๕,๐๐๐ ราย สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ ๖๙,๘๓๐ ราย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมไว้จำนวน ๕๕,๐๐๐ ราย สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ ๕๖,๔๖๑ ราย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมไว้ ๑๒,๐๐๐ ราย สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ ๑๓,๕๔๑ ราย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรไว้ ๑๖,๗๐๐ ราย สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ ๑๗,๓๒๑ ราย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรไว้ ๑๖,๗๐๐ ราย สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ ๑๗,๖๐๘ ราย และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรไว้ ๑๕,๒๐๐ ราย สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ ๑๕,๗๒๐ ราย

ผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินโครงการฯ ที่ผ่านมามีเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากกับกระบวนการถ่ายทอดความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเกษตรกรจะได้เรียนรู้และเห็นตัวอย่างจากปฏิบัติจริง และมีผลกระทบโดยรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยผลการประเมินพบว่าเกษตรกรที่ได้รับความรู้และนำไปปฏิบัติ สามารถลดรายจ่าย ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีทางการเกษตร และอบายมุข มีการขยายผลชักชวนเพื่อนบ้านให้ปฏิบัติ มีการร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติได้รับ

การฟื้นฟู การนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งนับได้ว่าเป็นเทคโนโลยีชาวบ้าน มาเผยแพร่และปรับใช้อย่างแพร่หลาย รวมทั้งสามารถพัฒนาศักยภาพศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเพื่อให้สามารถเป็นศูนย์กลางทางด้านการเกษตรในการช่วยแก้ไขปัญหาในชุมชนอีกด้วย จึงเห็นควรขยายผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อขยายผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่งและสามารถพัฒนาไปสู่ขั้นที่สองและขั้นที่สามได้ต่อไป

๓. การดำเนินงาน

จากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ทั้งสิ้นรวม ๔๐ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๔ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๘๗ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๘๐ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๑ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๖๑ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๖ ศูนย์ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๒ ศูนย์ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปได้ จำนวน ๒๒,๙๔๓ ราย ๗๗,๕๖๒ ราย ๖๙,๘๓๐ ราย ๕๖,๔๖๑ ราย ๑๓,๕๔๑ ราย ๑๗,๓๒๑ ราย ๑๗,๖๐๘ ราย และ ๑๕,๗๒๐ ราย ตามลำดับ รวมทั้งสิ้นสามารถจัดฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปได้ จำนวน ๒๙๐,๙๘๖ ราย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วประเทศจำนวน ๑๕,๒๐๐ ราย โดยเน้นเกษตรกรที่ไม่ผ่านคุณสมบัติของ Smart Farmer ในด้านรายได้หรือคุณสมบัติพื้นฐานหรือทั้งสองคุณสมบัติซึ่งเป็นเกษตรกรในกลุ่ม Developing Smart Farmer เพื่อเข้ารับการอบรมเป็นลำดับแรก โดยมีแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ซึ่งรับผิดชอบโดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย ๒ แผนงานหลัก ดังนี้

๓.๑ แผนงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรม การถ่ายทอดและฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรทั่วไปที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ได้เข้าร่วมดำเนินงานในโครงการฯ เป็นผู้จัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (คัดเลือกเกษตรกรตามคุณสมบัติและเป้าหมายที่กำหนดไว้) มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาปรับเปลี่ยนแนวคิด พฤติกรรม และรูปแบบในการทำมาหากินการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชนเกษตรกรด้วยการเน้นการพึ่งพาตนเองให้เหมาะสมกับภูมินิเวศและภูมิปัญญาในแต่ละชุมชน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง เพื่อสามารถดำเนินการผลิต การแปรรูป การตลาด รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นฐานกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาตามแผนการดำเนินงาน ตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกร พร้อมกับการดำเนินงานสนับสนุนให้เกิดเครือข่าย

และการเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มอาชีพ เพื่อให้สามารถขยายกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการประสานความร่วมมือการจัดการด้านเงินทุน ข้อมูล การผลิต การแปรรูป และการตลาด

๓.๒ แผนงานการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ ๑ การบริหารจัดการโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดสรรและโอนงบประมาณให้แก่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ที่มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

๑) กำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและบูรณาการงานโครงการที่เกี่ยวกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน และศูนย์เรียนรู้เฉพาะทางของกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่ในจังหวัด ดังนี้

- คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายตามแนวทางที่กำหนด เพื่อเข้ามาเรียนรู้ที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และระเบียบที่ได้กำหนดไว้

- จัดทำทะเบียนศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งจัดทำข้อมูลองค์ความรู้และภูมิปัญญา

- ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า

๒) ติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลการดำเนินการรวมกลุ่มที่ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๗ และสนับสนุน ส่งเสริมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งจะดำเนินการรวมกลุ่มในการผลิต การตลาด ภายหลังจากผ่านการฝึกอบรมโดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

กิจกรรมที่ ๒ การบริหารจัดการโครงการฯ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) ประกอบด้วย

๑) การประชาสัมพันธ์โครงการฯ และเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรด้านการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ เพื่อเชื่อมโยงสู่แนวทางการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๓) การกำกับดูแล อำนวยความสะดวก ประสานงาน และติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ และสรุปจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานของโครงการฯ

๔) จัดจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน วุฒิปริญญาตรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติงาน ณ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของโครงการฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. เป้าหมายการดำเนินงาน/ตัวชี้วัด

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๕,๒๐๐ ราย ได้รับการอบรมและมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๕,๒๐๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน วัดเป็น Milestone (เป็นเกณฑ์การให้คะแนนตามขั้นตอนการดำเนินงาน)

- ๑) คัดเลือกศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้ ๑ คะแนน
- ๒) จัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกร ได้ ๒ คะแนน
- ๓) คัดเลือกและฝึกอบรมเกษตรกรผ่านศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ได้ ๓ คะแนน
- ๔) เกษตรกรเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ ได้ ๔ คะแนน
- ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๘๕% ของ ๑๕,๒๐๐ ราย)
- ๕) เกษตรกรดำเนินงานในฟาร์ม ได้ ๕ คะแนน
- ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๔๐% ของข้อ ๔)

คำอธิบาย : ข้อ ๑ ถึง ข้อ ๕ เป็นขั้นตอนการดำเนินงานจนถึงการนำผลไปใช้ประโยชน์ โดย

ข้อ ๔) เกษตรกรจะต้องสามารถเข้าถึงการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ จะมีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังมากขึ้น

ข้อ ๕) เกษตรกรดำเนินงานในฟาร์มตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ

การมีเหตุผล เกษตรกรเลือกผลิต/การดำเนินชีวิต โดยเข้าใจถึงสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเลือกผลิต/การดำเนินชีวิต

ความเหมาะสม เกษตรกรเลือกผลิต/ดำเนินชีวิตในระดับพอเหมาะกับสภาพและศักยภาพของตนเอง

การมีภูมิคุ้มกัน เกษตรกรสามารถเตรียมพร้อมที่จะรับผลกระทบในการเลือกผลิต/การดำเนินชีวิต หากสถานการณ์ไม่เป็นไปตามที่เลือกผลิต/ดำเนินชีวิตแต่แรก

๕. งบประมาณดำเนินการ ๖๑,๐๖๐,๑๐๐ บาท

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทาง การดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
		กองนโยบาย เทคโนโลยีเพื่อ การเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)	๑. แผนงานการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ (งบเงินอุดหนุน)	แผนงาน	๑	๔๕,๐๐๐,๐๐๐
เป้าหมายที่ : เกษตรกร จำนวน ๑๕,๒๐๐ ราย ได้รับการอบรม และมีความรู้ ความ เข้าใจในหลักการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	๑. คัดเลือกศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้านตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ เพื่อเข้า ร่วมโครงการฯ ๒. คัดเลือก เกษตรกร จำนวน ๑๕,๒๐๐ ราย ตามคุณสมบัติ ที่กำหนดไว้ และมี ความประสงค์จะ เข้ารับการ ฝึกอบรมตาม	กนท. ร่วมกับ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	กิจกรรม : การ ถ่ายทอดและ ฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่เกษตรกร โดย ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน	ราย	๑๕,๒๐๐	๔๕,๐๐๐,๐๐๐

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทาง การดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๕,๒๐๐ ราย ได้รับการ ถ่ายทอดความรู้ การพัฒนา การเกษตรตาม แนวทฤษฎีใหม่ฯ จากศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน วัดผล ระดับความสำเร็จ เป็น Milestoneที่ กำหนดไว้	โครงการฯ ๓. สำนักงาน ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จัดสรร และโอนเงิน ผ่านทางสำนักงาน เกษตรและสหกรณ์ จังหวัด ให้ศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน เพื่อใช้ในการ ฝึกอบรมเกษตรกร ๔. ใช้ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้านใน การฝึกอบรมเกษตรกร ทั้งหมดความรู้ และฝึก ปฏิบัติตามแนวทฤษฎี ใหม่โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	กนท. และ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน				
		กองนโยบาย เทคโนโลยีเพื่อ การเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)	๒. แผนงานการบริหาร จัดการเพื่อสนับสนุน การพัฒนาเกษตรกร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง (งบรายจ่ายอื่น) ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม	แผนงาน	๑	<u>๑๖,๐๖๐,๑๐๐</u>
	๑. สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์จัดสรร และโอนงบประมาณ ให้แก่สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์ จังหวัด เพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินกิจกรรมของ โครงการฯ ตาม ภารกิจที่ได้รับ มอบหมาย ประกอบด้วย	สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	กิจกรรมที่ ๑ : การบริหารจัดการ โครงการฯ โดย สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด	จังหวัด	๗๖	๑๐,๗๕๕,๐๐๐

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
	๑) กำกับดูแลการ ดำเนินกิจกรรม ของศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน และบูรณาการ งานโครงการที่ เกี่ยวกับศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน ศูนย์ เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงชุมชน และศูนย์เรียนรู้ เฉพาะทางของ กรมต่าง ๆ ใน สังกัดกระทรวง เกษตรและ สหกรณ์ที่มีอยู่ใน จังหวัด ดังนี้ - คัดเลือก เกษตรกร เป้าหมายตาม แนวทางที่กำหนด เพื่อเข้ามาเรียนรู้ ที่ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อปรับเปลี่ยน แนวคิดตาม แนวทางปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง - เบิกจ่ายค่าใช้จ่าย ตามเกณฑ์และ ระเบียบที่ได้กำหนดไว้ - จัดทำ ทะเบียน ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน และเกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการฯ รวมทั้งจัดทำข้อมูล					

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
	องค์ความรู้และภูมิปัญญา - ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า ๒) ติดตามและรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินการรวมกลุ่มและสนับสนุนส่งเสริมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งจะดำเนินการรวมกลุ่มในการผลิต การตลาด ภายหลังจากผ่านการฝึกอบรมโดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ๓) จัดจ้างลูกจ้างช่วยปฏิบัติราชการจังหวัดละ ๑ อัตรา					
		กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)	กิจกรรมที่ ๒ : การบริหารจัดการโครงการฯ โดย กนท. - จัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการฯ	เรื่อง	๑	๕,๓๐๕,๑๐๐ ๘๐๐,๐๐๐
			- ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการฯ	กิจกรรม	๑	๑๐๐,๐๐๐

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
			- จัดจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน วุฒิปริญญาตรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติงาน ณ กนท. เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของโครงการฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย	อัตรา	๑๗	๒,๘๔๘,๘๖๐
			- การกำกับดูแลอำนาจการประสานงานและติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ ในกิจกรรมตามโครงการฯ	กิจกรรม	๑	๕๕๖,๒๔๐
			- ค่าใช้จ่ายในการจัดเวทีปราชญ์ชาวบ้าน	กิจกรรม		๑,๐๐๐,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น						<u>๔,๔๐๕,๑๐๐</u>

๖. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

๑ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๗. หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน

- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ทำให้เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมแล้ว สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบในการทำมาหากิน การประกอบอาชีพให้มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง โดยสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว อีกทั้งเป็นการลดโอกาสการสร้างหนี้ รวมทั้งทำให้สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการอบรมเน้นการลด ละ เลิกการใช้สารเคมี

๘.๒ บรรเทาปัญหาการว่างงานจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในปัจจุบัน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรไปสู่ภาคอื่น และลดปัญหาการเข้ามาหางานทำในเมืองหลวง

๘.๓ ลดปัญหาการชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลช่วยเหลือ เนื่องจากเกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้

๘.๔ ทำให้เกษตรกรได้รับความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามภูมินิเวศและภูมิสังคมเกิดความภูมิใจในอาชีพรักและหวงแหนในถิ่นฐานของตนเอง

๘.๕ สร้างโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน

แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่
โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน)
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วประเทศจำนวน ๑๕,๒๐๐ ราย เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และขอให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. การคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้าน

๑.๑ ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิมของทุกจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ยืนยันความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และเตรียมพร้อมในการฝึกอบรมเกษตรกรเป้าหมาย ทั้งนี้ ขอให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดทำการประเมินศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ยืนยันความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และแจ้งผลการประเมินให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบด้วย

๑.๒ กรณีที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิม ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ศูนย์ฯ แจ้งยืนยันการยุติการเข้าร่วมโครงการฯ

๑.๓ กรณีที่เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด จะเสนอศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายใหม่เข้าร่วมโครงการฯ ขอให้ทำการประเมินตามแบบการคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านและจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอให้ผู้บริหารพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑.๔ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจ้งผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินงานคัดเลือกศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๓ ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ทราบ

๒. การจัดสรรเป้าหมายและการคัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม

๒.๑ **การจัดสรรเป้าหมาย** กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะพิจารณาจัดสรรเป้าหมายเกษตรกรให้สอดคล้องกับงบประมาณของโครงการฯ ที่ได้รับและสอดคล้องกับแผนและผลการดำเนินงานของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านในปีที่ผ่านมาเพื่อนำเสนอผู้บริหารให้ความเห็นชอบ และแจ้งการจัดสรรเป้าหมายให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ทราบ และขอให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดประสานงานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเพื่อพิจารณาศักยภาพและความพร้อมในการจัดฝึกอบรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ณ ปัจจุบัน และยืนยันหรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายที่ได้รับจัดสรรภายในจังหวัดได้ตามความเหมาะสม

๒.๒ **การคัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม** ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดร่วมกับปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม ดังนี้

๑) คัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม รุ่นละ ๓๐ ราย โดยเน้นเกษตรกรที่มาจากพื้นที่ตำบลในจังหวัดที่ตั้งของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเป็นลำดับแรกตามแนวทาง ดังนี้

- รุ่นละ ๓๐ ราย จาก ๒ ตำบล ๆ ละ ๑๕ ราย (๑๕/๑๕) หรือ
- รุ่นละ ๓๐ ราย จาก ๒ ตำบล ๆ ละไม่ต่ำกว่า ๑๐ ราย (เช่น ๑๐/๒๐, ๑๑/๑๙, ๑๒/๑๘, ๑๓/๑๗, ๑๔/๑๖) หรือ
- รุ่นละ ๓๐ ราย จาก ๓ ตำบล ๆ ละ ๑๐ ราย (๑๐/๑๐/๑๐) และ

๒) เป็นเกษตรกรที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติของ Smart Farmer ในด้านรายได้หรือคุณสมบัติพื้นฐานหรือทั้งสองคุณสมบัติซึ่งเป็นเกษตรกรในกลุ่ม Developing Smart Farmer เพื่อเข้ารับการอบรม หากไม่สามารถหาเกษตรกรในกลุ่มดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดให้เข้ารับการอบรมได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ยืนยันประกอบให้หน่วยตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้ด้วย (โดย กนท. ได้จัดทำแบบประเมินคุณสมบัติเกษตรกรเพื่อให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดใช้ในการประเมินเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ สำหรับเกษตรกรผู้ไม่มีข้อมูลในฐานข้อมูล Smart Farmer ตามแบบที่ ๖) และ

๓) เป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามแบบ กนท. ๕๑-๑ ที่แนบท้ายระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาให้ความสำคัญในการคัดเลือกเกษตรกรที่ไม่ผ่านคุณสมบัติของ Smart Farmer ในด้านรายได้หรือคุณสมบัติพื้นฐานหรือทั้งสองคุณสมบัติซึ่งเป็นเกษตรกรในกลุ่ม Developing Smart Farmer เพื่อเข้ารับการอบรมเป็นลำดับแรก หากไม่สามารถหาเกษตรกรในกลุ่มดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดให้เข้ารับการอบรมได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ยืนยันประกอบให้หน่วยตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้ด้วย (แบบที่ ๖)

๓. การดำเนินงานตามแผนงานการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป

๓.๑ การฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจัดทำแผนการฝึกอบรม โดยยึดตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบด้วย

๑) จัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป รุ่นละ ๓๐ ราย โดยการคัดเลือกเกษตรกรเป็นไปตามแนวทางข้อ ๒.๒

๒) ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ให้เหมาจ่ายตามระยะเวลาการฝึกอบรม คือ หลักสูตรการฝึกอบรม ๕ วัน ๔ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๓,๐๐๐ บาท/คน และหลักสูตรการฝึกอบรม ๓ วัน ๒ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๒,๑๐๐ บาท/คน (หลักสูตรการฝึกอบรม ๕ วัน ๔ คืน สำหรับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเดิมที่มีศักยภาพสูงและเคยจัดฝึกอบรมในหลักสูตร ๕ วัน ๔ คืน มาก่อน ทั้งนี้ หากเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่าศูนย์ใดควรปรับหลักสูตรการฝึกอบรมจาก ๕ วัน ๔ คืน เป็น ๓ วัน ๒ คืน ก็สามารถดำเนินการได้)

สำหรับหลักสูตร ๔ วัน ๓ คืน ให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิจารณาร่วมกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเพื่อปรับหลักสูตรเป็น ๓ วัน ๒ คืน ทั้งหมด โดยเนื้อหาในหลักสูตรยังคงครอบคลุมเนื้อหารายละเอียดตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุน โครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- รายละเอียดค่าใช้จ่ายของการฝึกอบรมให้พิจารณาเงื่อนไขการเบิกจ่ายในรายการตามข้อ ๑๑ ที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าวภายในวงเงินเหมาจ่ายที่กำหนดในแต่ละหลักสูตร

ทั้งนี้ กรณีการเบิกจ่ายค่าที่พักให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้จัดหาที่พักให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดระยะเวลาของหลักสูตรการฝึกอบรม เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาที่พักให้ได้ ให้หักค่าใช้จ่ายออกจากรายการเหมาจ่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท/คน/วัน และกรณีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ได้มีการจัดหาที่พักให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไว้แล้ว แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เข้าพักหรือไม่มีการเข้าพักจริงให้หักค่าใช้จ่ายออกจากรายการเหมาจ่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท/คน/วัน ด้วย

- การจัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ควรกำหนดให้อยู่ในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ (ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการจัดสรรงบประมาณ)

- การอนุมัติแผนให้ศูนย์ปราชญ์ฯ นำเสนอแผนฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้อนุมัติ และให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดรายงานสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ เพื่อที่กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะได้รวบรวมจำนวนเกษตรกรทั่วไป และจัดสรรโอนเงินงบประมาณตามเป้าหมายที่ได้รับ

- การเบิกจ่ายเงินของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสำหรับการฝึกอบรม ต้องมีหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงิน ตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบฯ

๓) หลักสูตรการฝึกอบรม ยังคงครอบคลุมเนื้อหารายละเอียดตามระเบียบ ข้อ ๑๐(๓) กล่าวคือ เนื้อหาของหลักสูตรอย่างน้อยต้องมี

(ก) การสอนปรับทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(ข) การสอนวิธีการผลิตโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อลดต้นทุนการผลิตในแต่ละศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

(ค) การสอนวิธีการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งทางด้านทฤษฎี ปฏิบัติ และศึกษาดูงานในแปลงเกษตรกรรม

(ง) การสอนวิธีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินหรือแผนจัดการชีวิตอย่างพอเพียง

(จ) การสอนวิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

สำหรับหลักสูตรการสอนบัญชีครัวเรือน หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านใดยังไม่มี การสอนหลักสูตรนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ต้องประสานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านให้เพิ่มเติมหลักสูตรการสอนบัญชีครัวเรือนให้แก่เกษตรกรตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ประสงค์ให้เกษตรกรเรียนรู้บัญชีครัวเรือน ซึ่งมีกำหนดระยะเวลา ไม่ต่ำกว่า ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที ต่อหลักสูตร ของแต่ละศูนย์ฯ โดยในการฝึกอบรมหากศูนย์ฯ ใดไม่สามารถสอนการทำบัญชีครัวเรือนได้ เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดจะต้องประสานงานให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเข้ามาดำเนินการ

๓.๒ การติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๑) ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดประสานงานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน จัดทำแผนการติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจะได้รับ ค่าตอบแทนการติดตามเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมเหมาจ่ายรายละไม่เกิน ๑๐๐ บาท ทั้งนี้ ภายใต้ งบประมาณและระยะเวลาที่กำหนด ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสามารถกำหนดจำนวนการติดตามผู้ที่ เข้ารับการฝึกอบรมตามศักยภาพและความเป็นไปได้ในการติดตามของศูนย์ฯ และจัดส่งแผนการติดตามที่ได้รับ การอนุมัติแล้วให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาเพื่อการจัดสรรงบประมาณให้ต่อไป

๒) แผนการติดตามเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม (เฉพาะเกษตรกรทั่วไป) ของศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน ควรกำหนดให้อยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ โดยติดตามผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ร่วมแก้ไขปัญหาทางการเกษตรกับเกษตรกร ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วรายงานผลการติดตาม ปัญหา ความต้องการของเกษตรกร พร้อมข้อเสนอแนะให้ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดทราบ เพื่อจะได้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

๔. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๔.๑ ยืนยันศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ	พ.ย. – ธ.ค. ๒๕๕๗	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๔.๒ จัดสรรเป้าหมายเกษตรกรเพื่อเข้ารับการฝึกอบรม พร้อมแจ้งแนวทางการดำเนินโครงการฯ	ธ.ค. ๒๕๕๗ – ม.ค. ๒๕๕๘	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อ การเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๓ จัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป	ธ.ค. ๒๕๕๗ – ม.ค. ๒๕๕๘	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๔ จัดทำแผนการติดตามเกษตรกร	ธ.ค. ๒๕๕๗ – ม.ค. ๒๕๕๘	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๕ จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผน	ธ.ค. ๒๕๕๗ – ม.ค. ๒๕๕๘	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อ การเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๖ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป	ม.ค. – ส.ค. ๒๕๕๘	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๗ ดำเนินการติดตามเกษตรกรทั่วไป	มิ.ย. – ก.ย. ๒๕๕๘	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๘ การติดตามรายงานผลตามแบบที่กำหนด	ธ.ค. ๒๕๕๗ - ก.ย. ๒๕๕๘	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อ การเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

๕. การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

๕.๑ จัดทำรายงานความก้าวหน้าการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๑ สำหรับเกษตรกรทั่วไป) โดยตัดยอด ณ วันที่ ๒๕ ของทุกเดือนและจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบภายในวันที่ ๒๗ ของทุกเดือน (เริ่มรายงานรอบแรก ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๗)

๕.๒ จัดทำทะเบียนฐานข้อมูลเกษตรกรทั่วไปที่ผ่านการฝึกอบรมในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๒) และจัดส่งฐานข้อมูลให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ เพื่อทราบด้วย รวมทั้งให้ทำการลงข้อมูลของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมในระบบฐานข้อมูล <http://atsd.moac.go.th/aicms> ให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๘ (โดยสามารถ download คู่มือการใช้งานได้จากหน้าเว็บไซต์ <http://atsd.moac.go.th/aicms>)

๕.๓ ติดตามและตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านของทุกแผนการดำเนินงานตามโครงการฯ โดยจัดทำเป็นรูปเล่มต่อ ๑ ศูนย์ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๓) และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕.๔ จัดทำแผนติดตามเกษตรกรทั่วไป (แบบที่ ๔-๑) ส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการติดตามเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม (แบบที่ ๔-๒ (ก)) และให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดทำผลสรุปการติดตามเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าวพร้อมข้อเสนอแนะให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินงานกิจกรรมที่รับผิดชอบต่อเนื่อง เพื่อบูรณาการให้การสนับสนุนเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ของเกษตรกรได้อย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการฯ และจัดส่งให้กอง

นโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายหลังจากที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านได้ดำเนินการติดตามเกษตรกรเสร็จสิ้นแล้ว (แบบที่ ๔-๒ (ข))

๕.๕ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานในกิจกรรมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

๕.๖ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีกิจกรรมดำเนินงานในพื้นที่ของจังหวัด และจัดทำเป็นรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๕) เป็นรายไตรมาส โดยให้เริ่มรายงานผลการติดตามไตรมาสแรกในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๗

๕.๗ เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานโครงการฯ ขอให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดส่งข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดของท่านเพื่อทำการวิเคราะห์จัดทำบัญชีต้นทุนรายบุคคล/บัญชีต้นทุนครัวเรือนของเกษตรกรด้วย

๖. การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน จะจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดภายใต้โครงการฯ ดังนี้

๖.๑ งบเงินอุดหนุน

๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะโอนเงินงบประมาณให้จังหวัดสำหรับการดำเนินการจัดฝึกอบรม ประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ (ขึ้นอยู่กับการจัดสรรเงินงวดของสำนักงบประมาณ)

๒) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะโอนเงินงบประมาณให้จังหวัดสำหรับการดำเนินงานตามแผนการติดตามเกษตรกรของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘

๖.๒ งบรายจ่ายอื่น

๑) จัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยการจ้างเหมาบริการ เพื่อช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปวช./มัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑ อัตรา (ในอัตราเดือนละไม่เกิน ๙,๐๐๐ บาท โดยเริ่มจ้างเมื่อจังหวัดได้รับการโอนเงินงบประมาณไปยังจังหวัดแล้ว)

๒) การกำกับดูแล อำนวยความสะดวกและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งรวมถึงการติดตามกิจกรรมรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายจากการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะได้รับจัดสรร เป็นค่าใช้จ่าย ค่าใช้สอย ค่าตอบแทน ฯลฯ ให้ตามจำนวนของเกษตรกรทั่วไปที่เข้ารับการฝึกอบรมจริง ในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งหมดของแต่ละจังหวัด โดยกำหนดให้ได้รับค่าใช้จ่าย ๑๐๐ บาท ต่อเกษตรกร ๑ คน ตัวอย่างเช่น จังหวัดอุดรธานี มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ๒ ศูนย์ มีการจัดฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ศูนย์ฯ ละ ๙๐ คน รวมเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ภายในจังหวัดทั้งสิ้น ๑๘๐ คน จะได้รับจัดสรรงบประมาณ เท่ากับ ๑๘๐ คน X ๑๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๘,๐๐๐ บาท

*หากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดใดไม่สามารถดำเนินการจัดฝึกอบรมได้ตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนด ขอให้จัดส่งคืนเงินงบประมาณให้กับกองคลัง สป.กษ. พร้อมแจ้งให้ กนท.ทราบโดยไม่ต้องรอให้สิ้นสุดการดำเนินโครงการฯ

๗. การกักเงินและเบิกเงินเหลือมปี (กรณีเงินอุดหนุน)

กรณีที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมีความจำเป็นจะต้องกักเงินเบิกเหลือมปี โดยจะต้องเป็นการกักเงินเบิกเหลือมปีเพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้อนุมัติไว้แล้วและยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีเป็นเงินที่ยังไม่ได้เบิกจ่ายจากคลังจังหวัด ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แจ้งจำนวนเงินพร้อมส่งเงินคืนไปยังกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายในระยะเวลาที่ กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนด เพื่อที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ จะได้ขอคืนเงินไว้เบิกเหลื่อมปีต่อกรมบัญชีกลาง

๗.๒ กรณีเป็นเงินที่อยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัด... ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แจ้งจำนวนเงินไปยังคลังจังหวัด เพื่อให้คลังจังหวัด แจ้งให้กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบภายในระยะเวลาที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ กำหนด เพื่อจะได้ดำเนินการกันเงินเบิกเหลื่อมปีต่อกรมบัญชีกลาง

๘. งบประมาณเหลือจ่าย (กรณีเงินอุดหนุน)

๘.๑ กรณีสิ้นสุดแผนการดำเนินงานในระหว่างปีงบประมาณ หากมีเงินเหลือจ่ายให้สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัดแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบ เพื่อจะได้ ดำเนินการโอนเงินเหลือจ่ายดังกล่าวต่อไป

๘.๒ เมื่อสิ้นปีงบประมาณหากมีเงินเหลือจ่ายรวมถึงดอกผลที่เกิดขึ้นในบัญชีเงินฝากธนาคาร ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดส่งเงินเหลือจ่ายรวมถึงดอกผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวคืนคลังจังหวัด และ แจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ทราบ โดยระบุรายละเอียดจำนวนเงินคงเหลือในแต่ละรายการ เพื่อจะได้รวบรวมแจ้งกองคลัง ดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ยังไม่ต้องปิดบัญชีโครงการฯ จนกว่าจะได้รับการแจ้งยุติการดำเนินโครงการฯ จาก สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๙. การสนับสนุนเอกสารประกอบการฝึกอบรม

๙.๑ หนังสือองค์ความรู้และภูมิปัญญาของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกร ทัวไปที่เข้ารับการฝึกอบรม คนละ ๑ เล่ม สำหรับใช้ในการฝึกอบรมและประกอบอาชีพเกษตรกรต่อไป

๙.๒ สมุดบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน/สมุดต้นทุนประกอบอาชีพ แจกจ่ายให้เกษตรกรทัวไปที่เข้ารับ การฝึกอบรม คนละ ๑ เล่ม เพื่อใช้ระหว่างการฝึกอบรมและประกอบอาชีพเกษตรกรต่อไป

๙.๓ เอกสารคู่มือบัตรของเกษตรกรทัวไป เพื่อให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด มอบให้ เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม ณ วันสุดท้ายของการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นของแต่ละศูนย์ฯ

ทั้งนี้ เอกสารตามข้อ ๙.๑ - ๙.๓ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะดำเนินการจัดจ้าง พิมพ์เอกสารและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจากส่วนกลาง และให้ผู้รับจ้างจัดส่งให้สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัดในแต่ละจังหวัด โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน จะแจ้ง จำนวนเอกสารที่จะจัดส่งให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดทราบ ดังนั้น เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดจะต้องตรวจนับจำนวนเอกสารที่ได้รับให้ตรงกับใบส่งของ และลงลายมือชื่อรับเอกสารต่าง ๆ ในใบส่งของ เพื่อคืนให้แก่ผู้รับจ้างไว้เป็นหลักฐาน สำหรับเอกสารที่ได้รับดังกล่าวให้ส่งมอบให้กับศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อแจกจ่ายให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม พร้อมทั้งให้ลงลายมือชื่อผู้รับไว้เป็นหลักฐานของจังหวัด ในการฝึกอบรมแต่ละรุ่น

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

พฤศจิกายน ๒๕๕๗